

OBRAZAC SUDJELOVANJA U SAVJETOVANJU O NACRTU PRAVILNIKA		
Naziv nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	PRIJEDLOG NACIONALNE STRATEGIJE POTICANJA ČITANJA (2015. – 2020.)	
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	MINISTARSTVO KULTURE	
Razdoblje savjetovanja (početak i završetak)	23.4.2015. – 08.05.2015.	
Naziv/ime sudionika/ce savjetovanja (pojedinaac, udruga, ustanova i sl.) koji daje svoje mišljenje i primjedbe na nacrtu zakona, drugog propisa ili akta	<i>Dejana Kurtović, dipl. prof. i knjižničarka, stručna suradnica školska knjižničarka, voditeljica nacionalnog projekta poticanja čitanja u 3. r. OŠ ČMUOS</i>	
Tematsko područje i brojnost korisnika koje predstavljate, odnosno interes koji zastupate	<i>Rad školskih knjižnica i čitanje u osnovnim školama, i sve povezne teme s navedenim temama</i>	
Ime i prezime osobe/a koja je sastavljala primjedbe ili osobe ovlaštene za zastupanje	Dejana Kurtović	
	<u>Kontakt</u> E-mail: dejana.kurtovic@knjiznicari.hr Telefon: 043/225-025	
Datum dostavljanja obrasca	7.5.2015.	
Jeste li suglasni da se ovaj obrazac, s nazivom/imenom sudionika/ce savjetovanja, objavi na internetskoj stranici nadležnog tijela? ¹	DA	NE

¹ Sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka (NN 106/12), osobni podaci neće se koristiti u druge svrhe, osim u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe, uz uvjet poduzimanja odgovarajućih zaštitnih mjera. Anonimni, uvredljivi ili irelevantni komentari neće se objaviti.

Načelne primjedbe na Prijedlog Nacionalne strategije:

Glavna moja primjedba na Prijedlog Nacionalne strategije je manjak zastupljenosti školskih knjižničara i Udruga školskih knjižničara u ključnim strateškim ciljevima i viziji Prijedloga Nacionalne strategije, a niti se igdje navode kao nositelji programa Nacionalne strategije. A kaže Prijedlog Strategije da je „*cilj navedenog dokumenta stvoriti okvir za konkretno djelovanje na svim razinama, od nacionalne do lokalne i institucijske*“ na str. 3 i „*Razvoj čitalačke pismenosti i osposobljavanje čitatelja za aktivno i kritičko čitanje ostvaruje se uz nekoliko prioriteta (specifičnih ciljeva) osmišljavanjem i provedbom programa poticanja čitanja djeci u ranoj i predškolskoj dobi, programa poticanja čitanja u školskoj dobi (osnovna i srednja škola), programa poticanja čitanja odraslih te poticanjem suradnje svih sudionika uključenih u programe poticanja čitanja.*“ na str. 18.

Poznato je da su školski knjižničari jedni od najvećih inicijatora i provoditelja „programa poticanja čitanja u hrvatskim osnovnim i srednjim školama i knjižnicama, u čijem su prikupljanju sudjelovali Ministarstvo kulture (MK), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (MZOS) i Nacionalna i sveučilišna knjižnica (NSK)“ što je vidljivo i na str. 9 Prijedloga Nacionalne strategije, no, nigdje navedeni projekti nisu navedeni u Prijedlogu, niti im se pridaje važnost koja bi trebala jer se djeca prvenstveno uče čitalačkoj pismenost u predškolskoj i školskoj dobi.

Udruge školskih knjižničara, kroz svoje članove, koji su stručno i pedagoško kompetentni, mogu pružiti kroz svoje uspješno uhodane i dugogodišnje projekte poticanja čitanja snagu Nacionalnoj strategiji poticanja čitanja.

Primjedbe na pojedine dijelove Prijedloga Nacionalne strategije

1. Na str. 4 u rečenici „*kreiranje odgovarajućih rješenja u vezi s poticanjem čitanja u Hrvatskoj identifikacija problema po područjima uz identifikiranje snaga, slabosti, prilika i prijetnji, određenje pojma čitanja, postavljanje strateških ciljeva i posebnih ciljeva uz prijedlog mjera, projekata i dionika*“ te upoznavanje s mogućim rješenjima u drugim zemljama koje imaju tradiciju poticanja čitanja na nacionalnoj razini. U svrhu upoznavanja njemačkih programa i projekata za poticanje čitanja, jednu od radionica, usmjerenu na strateške ciljeve, mjere, partnere i mogućnosti financiranja, vodila je Sabine Uehlein“ navodi se samo primjer njemačkog programa i projekta poticanja čitanja, iako su daleko bolji i nama prilagodljiviji češki i slovenski primjeri programa i projekata poticanja čitanja, jednim dijelom i zbog toga što Njemačka nema školskih knjižnica (osim u nekim školama), dok Slovenija ima, kao i nacionalni kurikulum informacijske pismenosti.
2. Na str. 10 rečenice „*školske knjižnice i visokoobrazovani knjižničari predstavljaju potencijal za razvoj i provođenje aktivnosti vezanih uz poticanje čitanja*“ i „*razvijena je svijest o potrebi nacionalne strategije za poticanje kvalitetnog čitanja*“ su krivo formulirane. Mi već imamo uhodane i dugogodišnje lokalne, županijske i nacionalne projekte poticanja čitanja. Znači, nismo samo toga svjesni, nego i već radimo na tome. I to treba uzeti kao priliku na str. 13 umjesto „*provođenja kampanje poticanja čitanja u kojoj sudjeluju poznate osobe*“, kao što je navedeno na str. 20 pod točkom 1.5. i razrađeno na str. 32 pod točkom 1.5. Programi poticanja u školskoj dobi koji se spominju na str. 21 pod točkom 2.2.1-2.2.5. i razrađeno na str. 35 pod točkom 2.2.1-2.2.5. već se ostvaruju projektima školskih knjižničara i kao takvi samo trebaju veću potporu nadležnih institucija! Bolje je angažirati poznate osobe da podupru već postojeće školske projekte poticanja čitanja, koji su već medijski popraćeni (vidi:

<https://sites.google.com/a/knjiznicari.hr/citamo-mi-u-obiljelji-svi/medijska-promocija-projekta>, <https://sites.google.com/a/knjiznicari.hr/citamo-mi-u-obiljelji-svi/2014/web-stranice-skola-o-projektu> i <https://sites.google.com/a/knjiznicari.hr/citamo-mi-u-obiljelji-svi/etape-projekta-2014-2015/voditelji-projekta-2014-2015/medijska-popracenost>). To se može još više medijski popratiti i dograditi, a s druge strane ne opterećuje već postojeći sustav novim aktivnostima. S treće strane, ti programi već rade na sustavnoj obnovi školskih knjižnica i razreda knjigama koje će učenici čitati iz užitka. U ovim slučajevima jedino škole moraju same financirati takve aktivnosti zbog nerazumijevanja nadležnih institucija za navedenom aktivnošću, iako je propisano UNESCO-vim i IFLA-inim smjernicama za školske knjižnice. Drugo, nastavnici u sklopu hrvatskog i stranog jezika imaju obvezu razvijanja i ispitivanja učenikovog čitanja s razumijevanjem što također treba uzeti u obzir kao priliku.

3. Na str. 14 bih navela kao slabost nedovoljnu podršku svih nadležnih tijela projektima poticanja čitanja u školama koje provode školski knjižničari u suradnji s ostalim odgojno-obrazovnim radnicima škola, i u sklopu svojih strukovnih udruga (HMŠK i HUŠK).
4. Na str. 18 u rečenici „*Osiguravanje dostupnosti knjiga i drugih čitalačkih materijala strateški je cilj koji se ostvaruje sustavnim ulaganjem u pisce, ilustratore i prevoditelje te u njihovo djelovanje, potporom nakladničkoj i knjižarskoj djelatnosti, povećanjem produkcije i dostupnosti knjige putem narodnih knjižnica*“, na str. 23 pod točkom 3.3. i na str. 40 pod točkom 3.3. treba nadodati da se treba povećati i dostupnost knjiga putem školskih knjižnica jer svaka škola treba zakonski imati ili ima knjižnicu te stoga mnoga mjesta stanovanja koja nisu „*pokrivena knjižničnim uslugama*“ imaju školsku knjižnicu tamo gdje nema narodne knjižnice. Pa tako, tamo gdje ne dopire dostupnost knjige putem narodne knjižnice, može dopirati putem školske knjižnice, koja je ujedno jedno od javno-kulturnih mjesta navedenih mjesta i čije su usluge za sve radnike i učenike škole besplatne. Zašto inzistirati na dostupnosti knjige samo putem narodnih knjižnica? Zašto ne iskoristiti mogućnosti i prednosti školskih knjižnica kao mjesta dostupnosti knjige široj populaciji? Zašto ne uspostaviti mrežu suradnje narodnih i školskih knjižnica u tim mjestima?
5. Zašto u aktivnost pod točkom 1.3.1. na str. 29 ne uključiti MZOS, CARNET i znanstvene zajednice (FER-a, FOI-a i FF) kao nositelje provedbe? Zašto se ograničavati samo na MK i sudionike u provedbi Strategije?
6. Ako će se inzistirati na aktivnosti pod točkom 1.5., svakako bi u navedene aktivnosti kao nositelje provedbe trebalo uvrstiti i udruge školskih knjižničara (HMŠK i HUŠK) koje imaju višegodišnje iskustvo na radu projekata i aktivnosti poticanja čitanja. Također bi navedene udruge (zbog njihovih aktivnosti poticanja čitanja) trebalo uvrstiti i u točku 2.4. „Inicirati i pokretati programe suradnje između kulturnih, znanstvenih i odgojno-obrazovnih institucija i organizacija te organizacija civilnog društva (udruga, zaklada)“
7. Dane čitanja koji su spominju na stranici 32 bi se mogli uklopiti u točku 1.3.2. na str. 29 i time uštedjeti resursi, vrijeme i prostor provedbe, ili bolje iskoristiti.
8. Program naveden pod točkom 2.3.1. na str. 36 „Poticati međugeneracijske programe koji uključuju čitanje i pričanje u obitelji i lokalnoj zajednici“ već postoji u sklopu Hrvatske mreže školskih knjižničara (projekt „Čitamo mi, u obitelji svi“ – www.knjiznicari.hr/ruksak). Stoga ga treba implementirati u Prijedlog Nacionalne strategije, ili barem uzeti u obzir.
9. Na str. 37 pod točkom 2.3.3. se spominje „*poticanje narodnih knjižnica na kreiranje tematski usmjerenih čitateljskih grupa/klubova za odrasle*“. Zašto ne potaknuti i školske knjižnice na

kreiranje tematski usmjerenih čitateljskih grupa/klubova za djecu? Koliko znam, već postoji niz takvih grupa/klubova u mnogim školama diljem RH, i kao takve ih treba također poticati.

10. Promidžba autora koja se spominje u točki 3.1.3. na stranici 38 svakako bi trebala uključivati književne susrete djece po školama diljem RH s domaćim i stranim književnicima, ilustratorima i prevoditeljima u školskoj knjižnici (tamo gdje postoji prostorna mogućnost).